

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการสั่งสอนอบรม การสนับสนุนกิจกรรม การให้คำแนะนำปรึกษา และการเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประชากรและตัวอย่างประชากร

ก. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ พระสงฆ์ในเขตกรุงเทพมหานคร มุ่งเฉพาะพระสงฆ์สังฆาธิการ 420 รูป ครูปริยัติธรรม 1,356 รูป

ข. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรได้จากการสุ่มแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling) โดยใช้วัดเป็นหน่วยสุ่ม (Sampling Unit) (อนันต์ ศรีโสภา 2524 : 82 - 86) โดยลำดับขั้นการสุ่มตัวอย่างประชากร ดังนี้

1. สุ่มวัดตามเขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมี 24 เขต มาร้อยละ 25 (ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 10) โดยวิธีการสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก ได้จำนวน 6 เขต ซึ่งแต่ละเขตมีจำนวนวัดดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงเขตการปกครองและจำนวนวัดในกรุงเทพมหานครที่เป็นตัวอย่างประชากร

เขต	จำนวนวัด
1. พระนคร	21
2. คูสิต	24
3. พระโขนง	27
4. ยานนาวา	22
5. บางกอกน้อย	54
6. บ่อมปราบศัตรูพ่าย	10
รวม	158

1.1 สุ่มเลือกวัดในแต่ละเขตมาร้อยละ 25 โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลากได้วัดที่เป็นตัวอย่างประชากรในแต่ละเขต จำนวน 41 วัด ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงเขตการปกครองและรายชื่อวัดที่เป็นตัวอย่างประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร

เขต	ชื่อวัด
1. พระนคร	ราชบพิธ เชตุพนวิมลมังคลาราม บวรนิเวศวิหาร สุทัศน์ เทพราราม มหารณพาราม
2. คูสิต	ราชผาติการาม ราชาธิวาส ธรรมมาภิรดาราม

เขต	ชื่อวัด
2. คูสิศ (ค่อ)	สวัสดิ์วารีสีมาราม อัมพวัน โบสถ์สามเสน
3. พระโขง	ธาตุทอง วัดยาง บ้านทุ่ง ปากบ่อ คันไทรย์ ลาดบัวขาว ศรีเอี่ยม
4. ยานนาวา	วัดดอน ยานนาวา ราชสิงขร สุทธิวราราม วรรณยาวาส
5. บางกอกน้อย	สุวรรณาราม ดุสิตาราม ภาณุรังสี ดาวดึงษาราม พระยาศิริไอยสวรรค จตุรพิตรประดิษฐาราม วิมุตยาราม เทพากร น้อยนางหงษ์

เขต	ชื่อวัด
5. บางกอกน้อย (ต่อ)	ภวนาภิรคาราม บางพลัด บางเสาชิง วิเศษการ
6. บ่อมปราชญ์ครูพ่าย	โสมนัสวรวิหาร เทพศิรินทราวาส คิสานุการาม

1.2 จากวัดที่สุ่มได้ในข้อ 1.1 จะได้พระสังฆาธิการที่เป็นเจ้าอาวาสวัด
วัดละ 1 รูป ไค้พระสังฆาธิการ 41 รูป และสุ่มครูปริยัติธรรมในวัดที่สุ่มได้ในข้อ 1.1 มาวัดละ
2 รูป เป็นตัวอย่างประชากรที่จะศึกษา โดยใช้การสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random
Sampling) โดยการจับฉลาก ได้ครูปริยัติธรรม 82 รูป รวมตัวอย่างประชากรพระสงฆ์ที่เป็น
พระสังฆาธิการและครูปริยัติธรรม รวมทั้งสิ้น 123 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก. ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามพระสงฆ์เกี่ยวกับการส่งเสริม
จริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบสอบถามปลายเปิด
โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบกำหนดค่าตอบให้เลือก (check list)
เพื่อสอบถามสภาพ และข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ จำนวนพรรษา
และสภาพทางการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของ
พระสงฆ์ในการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยการกำหนดแนวคำถาม
ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการสั่งสอนอบรม
2. ด้านการสนับสนุนกิจกรรม
3. ด้านการให้คำแนะนำปรึกษา
4. ด้านการเป็นสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended) เพื่อสอบถามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา (ดูรายละเอียดของแบบสอบถามในภาคผนวก ง)

ข. ลำดับการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งมีรายละเอียดและลำดับการสร้าง เครื่องมือนี้นี้

1. ศึกษาเอกสาร คำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมจริยธรรม
2. ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในส่วนของเนื้อหาสาระที่เป็นจริยศึกษาในแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการและคู่มือครูสร้างเสริมลักษณะนิสัยของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อหาสาระสำคัญในการสร้างแบบสอบถาม
3. รวบรวมข้อมูลเบื้องต้น เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อไปใช้สัมภาษณ์พระสงฆ์ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 10 ท่าน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่ เพื่อสร้างเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างแบบสอบถามต่อไป (ดูรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ในภาคผนวก ค)
4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 ท่าน พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งพระสังฆาธิการ 1 รูป และครูปริยัติธรรม 1 รูป ครูผู้สอนจริยศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา 1 ท่าน (ดูรายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบเพื่อหาความตรงตามเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับพระสงฆ์ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 10 ท่าน เพื่อตรวจแก้ไขด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา ส่วนวนภาษาที่ใช้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเดินทางไปแจกแบบสอบถามและรอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 8 มกราคม ถึงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2533
2. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้นำไปแจก มีจำนวนทั้งหมด 123 ฉบับ ได้รับคืน 106 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.18

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ค่าตอบจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของพระสงฆ์ โดยการหาความถี่ และร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียง
2. วิเคราะห์ค่าตอบจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมจริยธรรมที่มีลักษณะเป็นแบบ เลือกตอบ โดยการหาความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียง
3. วิเคราะห์ค่าตอบจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ที่มีลักษณะแบบปลายเปิดโดยการรวบรวม หาความถี่และค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียง